

Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har den 26 mars 2009 beslutat anmoda övriga utskott att yttra sig över regeringens skrivelse 2008/09:75 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen och eventuella motioner.

Inga motioner har väckts med anledning av skrivelsen.

Konstitutionsutskottets anmodan föranleder följande yttrande från arbetsmarknadsutskottet.

Skrivelsen

Totalt redovisas 22 riksdagsskrivelser under Arbetsmarknadsutskottet i det register som ingår i skrivelsen. Av dessa rapporteras 19 skrivelser som slutbehandlade och 3 som inte slutbehandlade.

Utskottets överväganden

Inte slutbehandlade skrivelser

När det gäller de skrivelser som anges som inte slutbehandlade kan följande nämnas. Den punkt under vilken redovisningen sker i regeringens skrivelse återfinns inom parentes.

1. Företagares rätt till a-kassa

Regeringens skrivelse

(N14) Riksdagsskrivelse 2003/04:185, betänkande 2003/04:AU6, avser ett tillkännagivande om företagares rätt till a-kassa. Enligt skrivelsen tillkallade regeringen den 30 mars 2006 en särskild utredare med uppdrag att se över företagarnas försäkringsvillkor i trygghetssystemen (dir. 2006:37). Den 14 december 2006 beslutade regeringen om tilläggsdirektiv till utredningen (dir. 2006:129). Den 22 november 2007 beslutade regeringen om ytterligare tilläggsdirektiv (dir. 2007:156). Utredningen *Trygghetssystem för företagare* överlämnade sitt betänkande (SOU 2008:89) den 13 oktober 2008. Betänkandet har remissbehandlats fram till den 15 januari 2009. Ärendet bereds enligt skrivelsen vidare.

Arbetsmarknadsutskottets kommentar

Det berörda tillkännagivandet i april 2004 avsåg att en parlamentarisk utredning borde tillsättas för att skyndsamt se över företagares ekonomiska situation vid arbetslöshet. Regeringen tillsatte, som framgått, en särskild utredare eftersom utredningen fick ett betydligt bredare uppdrag än enbart frågan om arbetslöshetsförsäkringen. Det senaste tilläggsdirektivet innebar att den särskilda utredaren, utöver sitt tidigare uppdrag, bl.a. skulle lämna förslag om hur sjukförsäkringen för företagare bättre kan anpassas till företagarnas behov och möjlighet att vara täckta av försäkringen.

Vid förra årets behandling av motsvarande regeringsskrivelse (skr. 2007/08:75, ytr. 2007/08:AU2y) betonade utskottet vikten av att frågan om företagarnas försäkringsvillkor vid arbetslöshet blir övervägd och utgick från att regeringen efter det att utredningen lämnat sitt slutbetänkande skulle återkomma till riksdagen så snart som möjligt. Utskottet står fast vid detta och utgår från att riksdagsskrivelsen kan slutbehandlas utan ytterligare dröjsmål.

2. A-kassa vid förtroendeuppdrag

Regeringens skrivelse

(A2) Riksdagsskrivelse 2004/05:181, betänkande 2004/05:AU4, avser ett tillkännagivande om a-kassa vid förtroendeuppdrag. Enligt skrivelsen har Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) i regleringsbrevet för 2009 fått i uppdrag att redogöra för hur dagens regler gällande arbetslöshetsersättning i samband med förtroendeuppdrag tillämpas och för vilka förtroendeuppdrag som omfattas av den praxis som gäller för området. I uppdraget ingår även att analysera om dagens regelverk är ändamålsenligt och att vid behov föreslå nya regler. Uppdraget ska redovisas senast den 30 oktober 2009.

Arbetsmarknadsutskottets kommentar

I betänkandet menade utskottet att möjligheten att ha politiska uppdrag är en viktig del i demokratin. Utskottet ansåg att det fanns skäl att närmare överväga frågan om ersättningsrätt m.m. för personer med förtroendeuppdrag och att regeringen borde återkomma till riksdagen om detta. Vid förra årets behandling av motsvarande regeringsskrivelse (skr. 2007/08:75, yttr. 2007/08:AU2y) ansåg utskottet att det är angeläget att regeringen återkommer till riksdagen så snart som möjligt.

Utskottet välkomnar det uppdrag som regeringen gett till IAF. Utskottet har därför ingen erinran mot att skrivelsen kvarstår som inte slutbehandlad.

3. ILO:s konvention nr 94

Regeringens skrivelse

(A5 och Fi6) Riksdagsskrivelser 2005/06:174 och 175, betänkande 2005/06:AU3, avser ett tillkännagivande om ratificering av ILO-konventionen nr 94. Skrivelserna har gått till Näringsdepartementet (Arbetsmarknadsdepartementet fanns inte vid den tidpunkten) respektive Finansdepartementet. Arbetsmarknadsdepartementet anger riksdagsskrivelse 174 som inte slutbehandlad medan Finansdepartementet anger riksdagsskrivelse 175 som slutbehandlad.

Arbetsmarknadsdepartementets redovisning

Upphandlingsutredningen 2004 har haft i uppdrag att utreda om ILO:s konvention nr 94 är förenlig med de nya upphandlingsdirektiven (2004/17/EG och 2004/18/EG). Utredningen, som sett det som motiverat att belysa även andra frågor som aktualiseras i sammanhanget, anför i slutbetänkandet *Nya upphandlingsregler 2* (SOU 2006:28) att det i dagsläget får anses osäkert om en tillämpning av de krav konventionen ställer är förenliga med upphandlingsdirektiven och andra gemenskapsrättsliga regler. Enligt utredningen är det en annan sak om en ratifikation ändå kan vara lämplig. EG-domstolen har i dom den 18 december 2007 i mål C-341/05 Laval funnit

att krav på anslutning till svenskt kollektivavtal med det innehåll som Byggnadsarbetareförbundets avtal hade i målet inte får ställas mot en tjänsteutövare från en annan medlemsstat. Detta torde gälla även inom ramen för ett upphandlingsförfarande. EG-domstolen kom till en liknande slutsats i sin dom den 3 april 2008 i mål C-346/06, Rüffert. Med anledning av Laval- domen tillsatte regeringen en utredning, Lavalutredningen (dir. 2008:38). Utredningen presenterade sitt betänkande *Förslag till åtgärder med anledning av Lavaldomen* (SOU 2008:123) den 12 december 2008. Betänkandet har skickats på remiss och remisstiden gick ut den 18 mars 2009. Mot den bakgrunden fortsätter beredningen inom Regeringskansliet. Regeringen avser att behandla frågan om ILO:s konvention nr 94 i en proposition som enligt planeringen ska överlämnas till riksdagen i slutet av 2009.

Finansdepartementets redovisning

Finansdepartementet hänvisar till Arbetsmarknadsdepartementets redovisning. Finansdepartementet har inget ytterligare att redovisa i detta ärende. Avsikten är därför att lägga riksdagens skrivelse till handlingarna.

Arbetsmarknadsutskottets kommentar

ILO:s konvention nr 94 om arbetsklausuler i kontrakt där en offentlig myndighet är part innebär i korthet att samhället ska ställa sociala krav på sina leverantörer av varor och tjänster. Konventionen har inte ratificerats av Sverige. I betänkandet (2005/06:AU3) betonade utskottet för sin del vikten av att ILO-konventionen nr 94 kan ratificeras. Av artikel 3 i konventionen framgår att lämpliga åtgärder ska vidtas för att tillförsäkra arbetstagarna rimliga och rättvisa skydds- och välfärdsförhållanden i sådana fall där föreskrifter om arbetarskydd och välfärdsåtgärder inte redan följer av lag, kollektivavtal eller skiljedom. Konventionen ger också möjlighet att ställa kontraktsvillkor som går ut på att gängse lönenivå enligt kollektivavtalet ska tillämpas. Utskottet såg detta som en mycket angelägen fråga.

Arbetsmarknadsutskottet behandlade senast frågan om ratificering av konventionen i betänkandet 2008/09:AU7 Arbetsrätt.

Utskottet kan konstatera att problematiken med normkonflikter mellan EU:s och ILO:s regelsystem är uppmärksammat inom såväl ILO som EU. Utskottet ser med tillfredsställelse på att båda organisationerna aktualiserat frågan. Det finns därför inte anledning att nu förorda något initiativ i saken. Utskottet vill dessutom peka på att det enligt 2006 års betänkande om *Nya upphandlingsregler 2* får anses osäkert om en tillämpning av de krav som ILO-konventionen 94 ställer är förenliga med EU:s direktiv om offentlig upphandling och andra gemenskapsrättsliga regler.

Finansutskottet har nyligen i sitt betänkande 2008/09:FiU29 också behandlat frågan om ILO:s konvention nr 94. FiU hänvisar bl.a. till behandlingen i AU.

Med hänvisning till det som redovisats ovan har utskottet ingen invändning mot att skrivelsen kvarstår som inte slutbehandlad.

Stockholm den 21 april 2009

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Hillevi Engström

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Hillevi Engström (m), Berit Högman (s), Tomas Tobé (m), Sylvia Lindgren (s), Elisabeth Svantesson (m), Annika Qarlsson (c), Lars Lilja (s), Maria Stenberg (s), Désirée Pethrus Engström (kd), Ann-Christin Ahlberg (s), Hans Backman (fp), Ulf Holm (mp), Sven Yngve Persson (m), Patrik Björck (s), Reza Khelili Dylami (m) och Torbjörn Björlund (v).

Särskilt yttrande

Särskilt yttrande (s, v, mp)

Berit Högman (s), Sylvia Lindgren (s), Lars Lilja (s), Maria Stenberg (s), Ann-Christin Ahlberg (s), Ulf Holm (mp), Patrik Björck (s) och Torbjörn Björlund (v) anför:

Det har gått fem år sedan tillkännagivandet om företagens rätt till a-kassa gjordes (rskr. 2003/04:185). Vi företrädare för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet anser att det har tagit oacceptabelt lång tid att behandla denna mycket viktiga fråga. Trygghetssystemen och inte minst arbetslöshetsförsäkringen spelar en viktig roll även för företagarna, och vi är mycket kritiska till att utskottet inte betonar starkare att riksdagsskrivelsen ska slutbehandlas. Vi har samma kritik när det gäller frågan om a-kassa vid förtroendeuppdrag (rskr. 2004/05:181). Förtroendeuppdragen är en viktig del i demokratin, vilket också framfördes i det betänkande som låg till grund för tillkännagivandet. Regeringen har i flera år hänvisat till att ärendet bereds, och senast i förra årets skrivelse (skr. 2007/08:75) sades att man hade för avsikt att återkomma till riksdagen under 2008. Det är visserligen bra att frågan nu utreds av IAF, men vi anser att det har gått alldeles för lång tid. Denna fråga borde ha kunnat behandlas betydligt tidigare.

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet anser att Sverige snarast ska ratificera ILO:s konvention nr 94, som slår fast att offentliga myndigheters upphandling ska innehålla klausuler som garanterar löntagare villkor som inte är mindre förmånliga än de som finns i kollektivavtal för arbete av samma sort som i den bransch och i den sektor där arbetet utförs. Vi menar att en ratificering skulle förbättra möjligheterna att motverka social dumpning, eftersom företag som konkurrerar med undermåliga villkor för sin personal då kan utestängas från offentliga upphandlingar. Mot bakgrund av EG-domstolens beslut i bl.a. Laval- och Rüffertmålen bör regeringen verka för att hinder på EU-nivå för en svensk ratificering av ILO nr 94 undanröjs. Därför anser vi att riksdagsskrivelse 2005/06:174 bör slutbehandlas utan ytterligare dröjsmål.